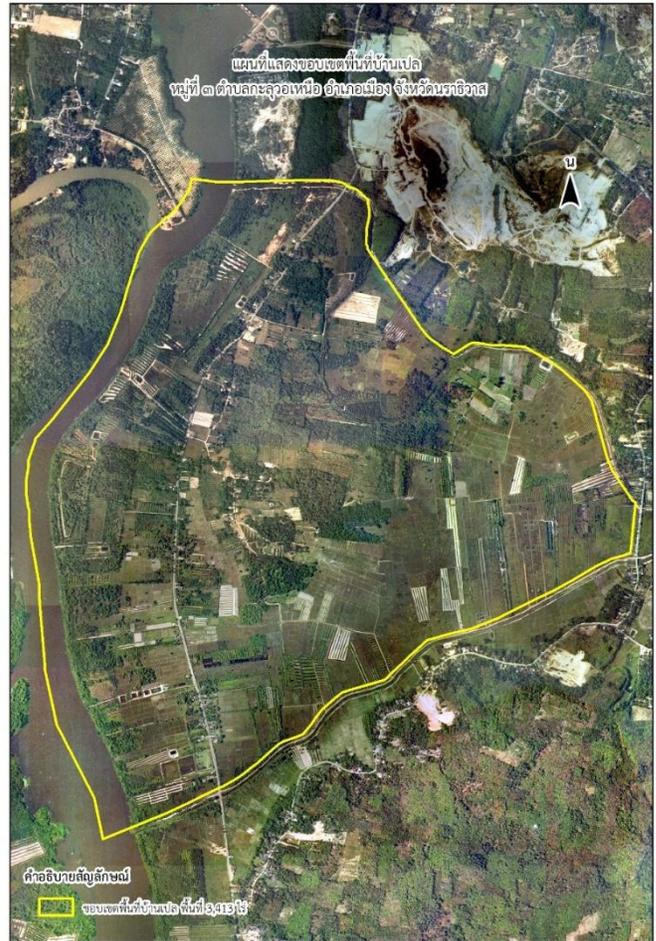

บ้านเปล

หมู่ที่ ๓ ตำบลกะลวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

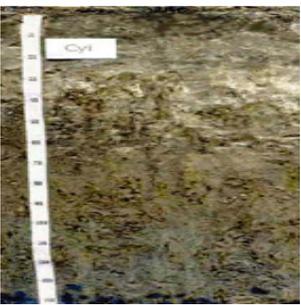
๑. ข้อมูลทั่วไป

บ้านเปล ตั้งอยู่หมู่ที่ ๓ ตำบลกะลวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เนื้อที่ ๓,๔๑๓ ไร่ มีประชากรทั้งหมด ๑๓๔ ครัวเรือน จำนวน ๗๑๐ ราย ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน ๖๐๕ ราย ศาสนาพุทธ ๑๐๕ ราย สถานที่สำคัญของชุมชนได้แก่ โรงเรียนบ้านเปล มัสยิดบ้านเปล สนามฟุตบอลบ้านเปล บาลาเซาะห์ มีแหล่งน้ำ จำนวน ๑ สาย คือ แม่น้ำบางนรา โดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้เข้าดำเนินการพัฒนาพื้นที่ของหมู่บ้าน เพื่อให้เกษตรกรสามารถทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง

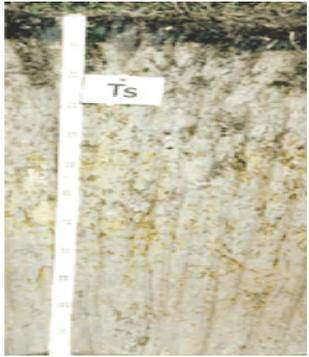

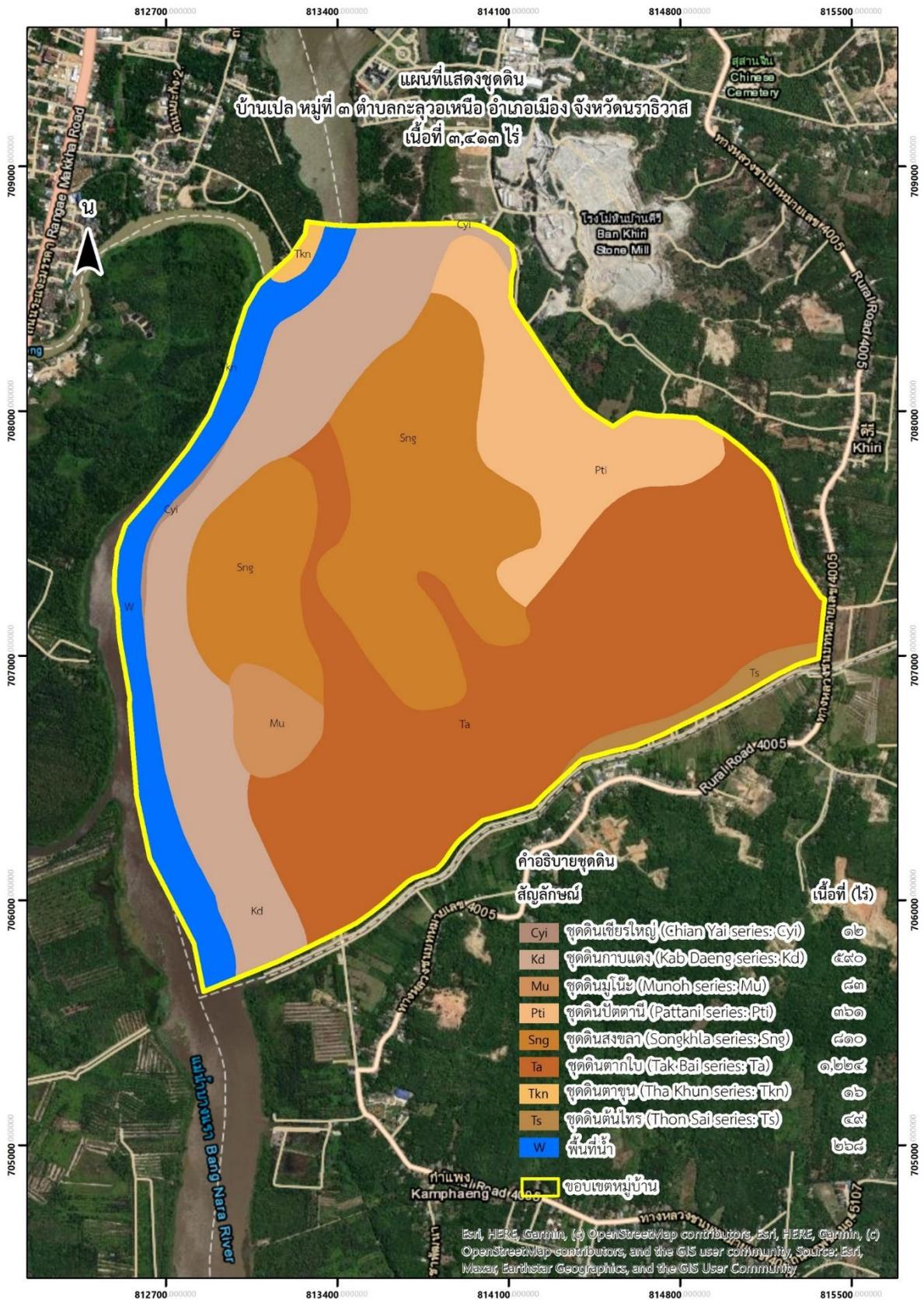
๒. สภาพพื้นที่

บ้านเปล เป็นที่ราบลุ่มสลับสันทราย ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินเหนียวปนดินทราย ในพื้นที่ลุ่มต้ำน้ำท่วมขัง ดินมีคุณสมบัติเป็นดินเปรี้ยวจัด ส่วนพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นสันทรายใช้เป็นที่อยู่อาศัย ทำสวนและปลูกไม้ยืนต้นชนิดต่าง ๆ พื้นที่บ้านเปล ประกอบด้วยชุดดิน จำนวน ๘ ชุดดิน คือ ชุดดินเชียรใหญ่ ชุดดินมูโนะ ชุดดินกาบแดง ชุดดินปัตตานี ชุดดินสงขลา ชุดดินตากใบ ชุดดินตาขุน และชุดดินต้นไทร ดังนี้

ชุดดิน	ลักษณะของชุดดิน	ภาพหน้าดิน
ชุดดินเชียรใหญ่ (Cyi)	เป็นดินเหนียวละเอียดลึกมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งปนเศษพืช (หรือมีชั้นดินอินทรีย์บางๆ สีนํ้าตาลเข้มทับอยู่ด้านบน) มีสีเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH ๔.๕ - ๕.๐) จากผิวดินเป็นดินเลนสีเทาหรือสีเทาปนน้ำเงินของตะกอนน้ำทะเลที่มีสารประกอบกำมะถันมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง (pH ๖.๕ - ๗.๐)	
ชุดดินมูโนะ (Mu)	ดินเป็นดินเหนียวละเอียดลึกมากดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวถึงเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งมีสีดำหรือสีนํ้าตาลปนเทาปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH ๔.๕ - ๕.๐) ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้งมีจุดประสีเหลืองสีนํ้าตาล และมีจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบจาโรไซต์ (jarosite mottles) ปฏิกริยาดินเป็นกรดรุนแรงมากถึงเป็นกรดรุนแรงมากที่สุด (pH ๓.๕ - ๔.๐) และดินล่างชั้นถัดไปช่วงความลึก ๕๐ - ๑๐๐ ซม. เป็นดินเลนสีเทามีสารประกอบกำมะถัน (pyrite: FeS๒) มากปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อยมีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง (๕.๐ - ๖.๕)	
ชุดดินกาบแดง (Kd)	ดินเป็นดินอินทรีย์หนาปานกลาง ดินบนเป็นชั้นวัสดุอินทรีย์ที่ส่วนใหญ่มีการสลายตัวปานกลางถึงสลายตัวดีและชั้นถัดไปการสลายตัวยังไม่มากนัก มีความหนา ๔๐ - ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH ๔.๕ - ๕.๐) ดินล่างเป็นดินเลนตะกอนน้ำทะเล มีสารประกอบกำมะถัน (pyrite: FeS๒) มาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง (pH ๔.๕-๖.๐)	

ชุดดิน	ลักษณะของชุดดิน	ภาพหน้าดิน
ชุดดินปัตตานี (Pti)	ดินเป็นดินลี้กมาก ดินบนมีเนื้อดินร่วนปนทรายถึงเป็นดินร่วนปนดินเหนียว มีสีเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง (pH ๕.๕ - ๖.๐) ดินล่างเป็นดินชั้นสลับของดินร่วนปนทราย ดินทรายปนดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายแฉ่งของตะกอนน้ำทะเลที่กำลังมีกรดกำมะถันเกิดขึ้น มีสีเทาปนน้ำเงิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงด่างปานกลาง (pH ๖.๐ - ๘.๐) ระดับน้ำใต้ดินตื้นมาก	
ชุดดินสงขลา (Sng)	ดินเป็นดินลี้กมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย มีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเหลือง ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย มีสีเทาและมีจุดประสีน้ำตาลหรือสีเหลืองตลอดชั้นดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด (pH ๔.๕ - ๕.๕) ตลอดหน้าตัดดินข้อจำกัดการใช้ประโยชน์ที่ดิน: ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำและเนื้อดินเป็นดินปนทราย	
ชุดดินตากใบ (Ta)	ดินเป็นดินลี้กมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายแฉ่งหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแฉ่ง มีสีเทา ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแฉ่งหรือดินร่วนปนดินเหนียว มีสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลตลอดชั้นดินและอาจพบจุดประสีแดงในดินชั้นล่างถัดลงไป อาจพบชั้นดินตะกอนน้ำทะเลในระดับความลึกที่ลึกกว่า ๑๒๕ ซม. ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง (pH ๔.๕ - ๖.๐)	
ชุดดินตาขุน (Tkn)	ดินเป็นดินลี้กมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายถึงเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายมีสีน้ำตาล ดินล่างเป็นชั้นสลับที่มีเนื้อดินเป็นดินทรายถึงเป็นดินร่วนเหนียวปานกลาง มีสีน้ำตาลอาจมีจุดประสีเหลืองมีไม่ทั่วตลอดทุกชั้นดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด (pH ๔.๕ - ๕.๕) ตลอดหน้าตัดดิน ระดับน้ำใต้ดินลึก	

ชุดดิน	ลักษณะของชุดดิน	ภาพหน้าดิน
ชุดดินต้นไทร (Ts)	ดินบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด (pH ๔.๕ - ๕.๕) ดินล่างเป็นดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทราย สีเทา มีจุดประสีเหลืองหรือสีน้ำตาลปนเหลือง ถัดไประหว่างความลึก ๕๐ - ๑๐๐ ซม. พบชั้นดินตะกอนน้ำทะเลที่มีสารประกอบซัลไฟด์ อยู่สูง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง (pH ๕.๕ - ๖.๐)	

๓. การส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้สำรวจและรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่ โดยได้ดำเนินการจัดทำโครงการของงบประมาณทั้งในเรื่องการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การสนับสนุนองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ อาทิ การฝึกอบรม สาธิตในพื้นที่ พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิต ตลอดจนการศึกษาเรียนรู้ดูงานในพื้นที่ที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้เกษตรกรสามารถพัฒนาพื้นที่การเกษตรของตนเองและประกอบอาชีพการเกษตรอย่างยั่งยืนและพึ่งตนเองได้ โดยดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ ตั้งแต่ปี ๒๕๒๖ - ๒๕๖๗ มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๓.๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- ๑) เกษตรกรได้รับการพัฒนาพื้นที่โดยการปรับปรุงแปลงนาลักษณะที่ ๓ (ขุดคู-ยกร่อง) เนื้อที่ ๗๐๙ ไร่ จำนวน ๘๙ ครัวเรือน
- ๒) เกษตรกรได้รับการพัฒนาพื้นที่โดยการก่อสร้างและซ่อมแซมเส้นทางลำเลียง จำนวน ๗.๕ กิโลเมตร
- ๓) เกษตรกรได้รับการพัฒนาพื้นที่โดยการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำโดยใช้ระบบท่อ เนื้อที่ ๕ ไร่ จำนวน ๑ ครัวเรือน
- ๔) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำโดยการปลูกหญ้าแฝกขอบถนน ไหล่ทาง ริมหอสะพาน จำนวน ๑,๗๙๐,๐๐๐ กิ่ง

๓.๒) อบรมหลักสูตร

- ๑) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกพืชผักพืชไร่และไม้ผลในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดบริเวณรอบบ้าน จำนวน ๒๐ ราย
- ๒) เกษตรกรได้รับการอบรมการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑๓ ราย
- ๓) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ดินพรุ จำนวน ๕ ราย
- ๔) เกษตรกรได้รับการอบรมการจัดการธาตุอาหารปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑๐ ราย
- ๕) เกษตรกรได้รับการอบรมการจัดการสวนไม้ผลคุณภาพ จำนวน ๑๐ ราย
- ๖) เกษตรกรได้รับการอบรมการเพาะเห็ดในถุงพลาสติก เพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือน จำนวน ๘ ราย
- ๗) เกษตรกรได้รับการอบรมการทำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากกก กระจูด และหญ้าแฝกและแปรรูปขนม จำนวน ๑๐ ราย
- ๘) เกษตรกรได้รับการอบรมการเลี้ยงสัตว์ปีก (ไก่/เป็ด) พร้อมทั้งได้รับการสนับสนุนพันธุ์ไก่ และอาหารไก่ จำนวน ๑๐ ราย
- ๙) เกษตรกรได้รับการอบรมการเลี้ยงปลาหมอในกระชังในบ่อดินเปรี้ยวที่ปรับปรุงแล้ว จำนวน ๑๕ ราย
- ๑๐) เกษตรกรได้รับการอบรมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน ๕ ราย
- ๑๑) เกษตรกรได้รับการอบรมการผลิตภัณฑ์ป้องกันยุงกัดจากพืชสมุนไพรไล่ยุงในท้องถิ่น และการควบคุมโรคที่นำยุงโดยยุง จำนวน ๒ ราย
- ๑๒) เกษตรกรได้รับการอบรมการเพิ่มประสิทธิภาพยางพารา และการจัดการสวนยางพารา อย่างถูกวิธี จำนวน ๕ ราย

๑๓) เกษตรกรได้รับการอบรมการเพาะเห็ดฟางกองเตี้ยด้วยเชื้อเลี้ยงไม้ม่างพาราและผักตบชวา เพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือน จำนวน ๕ ราย

๑๔) เกษตรกรได้รับการอบรมการแปรรูปปลานิลส้ม จำนวน ๑๕ ราย

๑๕) เกษตรกรได้รับการอบรมการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดเพื่อปลูกพืชผัก พืชไร่ และไม้ผล จำนวน ๒ ราย

๓.๓ การสาธิตในพื้นที่

๑) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด จำนวน ๗ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการสาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๔๐ ราย

๓) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้วัสดุปุ๋ยเพื่อปรับปรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น) จำนวน ๑๒ ราย

๓.๔ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

๑) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น ปุ๋ยหมัก พืชปุ๋ยสด) เพื่อใช้ปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด เพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดิน สำหรับใช้ในแปลงเกษตรปลูกพืชผัก พืชไร่ ไม้ผล จำนวน ๔๗ ครัวเรือน

๒) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชผักบริโภคในครัวเรือน ปลอดภัยจากสารพิษ และจำหน่ายสร้างรายได้ในครัวเรือน จำนวน ๔๐ ครัวเรือน

๓) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์พืช (กิ่งพันธุ์ ท่อนพันธุ์อ้อย ฝรั่ง มะนาว มะพร้าว ส้มโอ) เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่บริเวณบ้าน และพื้นที่แปลงเกษตร จำนวน ๓๐ ครัวเรือน

๔) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์ปลา (ปลานิล ปลาดุก ปลาตะเพียน ปลาสลิด) เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงปลาในกระชังและบ่อดิน จำนวน ๑๕ ครัวเรือน

๕) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ (ไก่ เป็ด) จำนวน ๑๓ ครัวเรือน

๓.๕ การศึกษาดูงาน

- เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพโดยการศึกษาการดูงานในพื้นที่ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในต่างจังหวัด (พัทลุง สงขลา) จำนวน ๔ ราย

๔. ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่บ้านเปล เพื่อส่งเสริมพัฒนาอาชีพทางการเกษตร เพิ่มศักยภาพให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาพื้นที่เกษตรของตนเอง สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยมีผลการดำเนินงานปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ดังนี้

๔.๑ อบรมหลักสูตร

๑) เกษตรกรได้รับการอบรมการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดเพื่อปลูกพืชผัก พืชไร่ จำนวน ๕ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการอบรมโครงการการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดบนพื้นที่ขุดยกร่อง จำนวน ๒ ราย

๓) เกษตรกรได้รับการอบรมการจัดการธาตุอาหารปาล์มน้ำมันในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ ศูนย์สาขา และพื้นที่ที่มีพระราชดำริ จำนวน ๓ ราย

๔.๒ การสาธิตในพื้นที่

- ๑) เกษตรกรได้รับการสาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๕ ราย
- ๒) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสดปรับปรุงบำรุงดินก่อนการปลูกพืช จำนวน ๒ ราย
- ๔) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้วัสดุปรับปรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ และหินปูนฝุ่น) จำนวน ๕ ราย
- ๕) เกษตรกรได้รับการสาธิตการผสมปุ๋ยใช้เอง จำนวน ๓ ราย

๔.๓ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

- ๑) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น ปุ๋ยหมัก พืชปุ๋ยสด) เพื่อใช้ปรับปรุงดินทรายและดินเปรี้ยว เพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดินในแปลงเกษตรสำหรับการปลูกพืชผัก พืชไร่ และไม้ผล จำนวน ๑๕ ครัวเรือน
- ๒) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก อาทิ ถั่วพู ถั่วพีกยาว ข้าวโพด และอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชผักบริโภคในครัวเรือนปลอดภัยจากสารพิษ และจำหน่ายสร้างรายได้ในครัวเรือน จำนวน ๕ ครัวเรือน

๕. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๕.๑ การประกอบอาชีพ บ้านเปล มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๑๓๔ ครัวเรือน ประชากรมีการประกอบอาชีพแบ่งเป็น อาชีพภาคเกษตร จำนวน ๒๘ ครัวเรือน (๒๐.๙๐%) ซึ่งทำการเกษตรผสมผสาน ๒๐ ครัวเรือน (๗๑.๔๓%) เกษตรเชิงเดี่ยว ๘ ครัวเรือน (๕.๙๗%) และอาชีพนอกภาคการเกษตร จำนวน ๙๖ ครัวเรือน (๗๒.๓๙%) โดยมีการประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด รองลงมาประกอบบริหารราชการ/ลูกจ้างของรัฐ ค้าขาย และอื่น ๆ

๕.๒ รายได้ประชากร จากการสำรวจข้อมูลรายได้เฉลี่ยประชากรบ้านเปล (๑๓๔ ครัวเรือน) ของศูนย์ ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ในปี ๒๕๖๘ พบว่า ประชากรมีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ ๒๔๒,๖๔๕ บาท/ครัวเรือน/ปี ซึ่งมีประชากรที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน ๘๕ ครัวเรือน (๖๓.๔๓%) และมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน ๔๙ ครัวเรือน (๓๖.๕๗%) ส่วนประชากรที่มีการประกอบอาชีพเกษตรเป็นอาชีพหลักมีรายได้ ภาคการเกษตรเฉลี่ย ๑๙๘,๖๙๖ บาท/ครัวเรือน/ปี

๕.๓ กลุ่มอาชีพ จากการสำรวจข้อมูลกลุ่มอาชีพในพื้นที่บ้านเปล ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ในปี ๒๕๖๘ พบว่า มีกลุ่มอาชีพ จำนวน ๔ กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มปลูกผักผสมผสานบริเวณบ้าน จำนวน ๑๓ ราย กลุ่มเลี้ยงปลานิลในบ่อดินเปรี้ยว จำนวน ๑๕ ราย กลุ่มเลี้ยงไก่ไข่ / เป็ดไข่ จำนวน ๑๐ ราย และกลุ่มร้านค้าชุมชน จำนวน ๑๓๖ ราย

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

บ้านเปล มีเนื้อที่ทั้งหมด ๓,๔๑๓ ไร่ โดยแบ่งเป็น ๑) พื้นที่ใช้สอย จำนวน ๒,๓๐๐ ไร่ เช่น การปลูกยางพารา ๑,๓๖๗ ไร่ ปาล์มน้ำมัน ๕๓๘ ไร่ ไม้ผล/ไม้ยืนต้นผสมผสาน ๓๐๗ ไร่ และพืชผักผสมผสาน ๕๕ ไร่ มะพร้าว ๒๗ ไร่ และอ้อย ๒ ไร่ ๒) พื้นที่ทิ้งร้าง/สามารถใช้ประโยชน์ได้ จำนวน ๗๓๘ ไร่ เช่น พื้นที่ป่าเสื่อมโทรม/พรุเสื่อมโทรม ๓๘๘ ไร่ นาร้าง ๑๖๓ ไร่ พื้นที่ลุ่ม ๑๐๓ ไร่ ชุกดยกร่องร้าง ๗๔ ไร่ และ ๓) พื้นที่สาธารณประโยชน์ จำนวน ๓๗๕ ไร่ เช่น ชุมชน/สถานที่ราชการ ๖๖ ไร่ แหล่งน้ำ ๓๐๙ ไร่

